

Huisarts en Wetenschap

Huisarts en Wetenschap verschijnt 13 maal per jaar.

Website: <http://www.henw.org>

Redactie

Dr. J.O.M. Zaat, hoofdredacteur
Dr. R.A.M.J. Damoiseaux
Dr. H.E. van der Horst
Drs. E. Licht (junior-redactielid)
Dr. F.G. Schellevis
Dr. H.C.P.M. van Weert
Dr. G.Th. van der Werf

Redactiesecretariaat

Drs. F. Gerritsma
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
T (030) 288 17 00, F (030) 287 06 68
E-mail redactie@nhg-nl.org
Eindredactie drs. C.H.M. Kramer
E-mail c.kramer@nhg-nl.org

Basisvormgeving

Helfrich ontwerp bureau, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
T (030) 288 17 00, F (030) 287 06 68

Abonnementenadministratie

Klantenservice Bohn Stafleu van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
Voor informatie en bestellingen raadpleeg
www.bsl.nl
Voor België: Standaard Uitgeverij NV Informatieve uitgaven
Belgiëlei 147a, B-2018 Antwerpen, België
T +32 3 285 72 02 F +32 3 230 12 25
E-mail siu@standaarduitgeverij.be
www.standaarduitgeverij.be

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon (030) 638 38 74
Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.
Inzenden aan de uitgeverij, media.marketing@bsl.nl

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt één maal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studiejaar, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studie abonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement. Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswikkelt met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum. Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementenprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)
particulieren: € 110,80
overig buitenland: € 121,88 excl. eventuele toeslagen
studenten: € 55,40
België: € 116,34
losse nummers: € 14,35
Prijswijzigingen voorbehouden

Levering en diensten geschieden volgens de voorwaarden van Bohn Stafleu van Loghum, gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder dossiernr. 30073597 op 7 februari 2003. De voorwaarden zijn in te zien op www.bsl.nl, of worden de koper op diens verzoek toegezonden.

ISSN 0018-7070

De redactie werkt volgens een redactiestatuut dat de onafhankelijkheid van de redactie waarborgt. De NHG-Standaarden, in de praktijk en het NHG-nieuws vallen onder de verantwoordelijkheid van het NHG.

HOI
2005
TIJDSCHRIFTEN

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Euthanasie en klaar-met-leven

Van alle expliciete vragen om euthanasie resulteert 44% ook in de daadwerkelijke uitvoering daarvan. Jansen-van der Weide et al. onderzochten bij een zeer grote groep huisartsen (n=3614) verzoeken om euthanasie in de periode 2000-2002.¹ Dat gebeurde in het kader van de evaluatie van het SCEN-project. Het percentage ingewilligde verzoeken is wellicht minder interessant dan de beschrijving van de groep patiënten die geen euthanasie kreeg, omdat ze eerder doodgingen (voor de uitvoering van de toegezegde euthanasie of voordat de beslissing was genomen), hun verzoek introkken of omdat de huisarts hun verzoek weigerde. Bij de groep met euthanasie kwam kanker vaker voor dan in de groep patiënten met een geweigerd verzoek (90 versus 57%). Omgekeerd was het voornaamste motief om euthanasie te vragen bij 37% van de patiënten die geen euthanasie kregen een gevoel van klaar-met-leven tegen 15% bij de groep met actieve euthanasie. Pijn was overigens ook in de groep met euthanasie maar in 50% een reden voor het verzoek. Bij de groep patiënten bij wie de huisarts het verzoek weigerde ging het vooral om een lagere inschatting van de uitzichtloosheid en ondraaglijkheid van het lijden dan bij patiënten bij wie hij wel euthanasie deed.

Bij de patiënten die euthanasie kregen, was er in 2% (van de 914) geen tweede arts geraadpleegd, bij hen die doodgingen voor de beslissing was genomen was dat 19% en bij de geweigerden 16%. Van de 107 verzoeken waarbij er een tweede arts geraadpleegd was terwijl de eigen huisarts euthanasie had geweigerd, vond de tweede arts toch in 11% dat aan alle eisen was voldaan. Volgens de onderzoekers gaan huisartsen zorgvuldig om met de verzoeken en de wettelijke vereisten.

De opzet is retrospectief en het gaat om oordelen van huisartsen over vragen van patiënten, maar desalniettemin geeft het een schat aan informatie over wat mensen motiveert om euthanasie te vragen en hoe huisartsen met die verzoeken omgaan.

Opvallend is het commentaar van een

Amerikaanse dokter.² Ze prijst de moed om het probleem te willen regelen, maar vraagt zich af of Nederland zich niet op een hellend vlak heeft begeven. Nu zijn er zeker kanttekeningen te plaatsen en zal het af en toe best misgaan, maar van een commentaar in een belangrijk tijdschrift als de *Archives of Internal Medicine* mag je toch iets meer zorgvuldigheid verwachten. Niet alleen beschrijft ze onze procedure geheel verkeerd (bij elke euthanasie een autopsie), ook vat ze de hele opzet van het onderzoek verkeerd samen door te veronderstellen dat alleen getrainde SCEN-artsen zijn onderzocht.

Ik ga er maar van uit dat u het onderzoeksartikel en het interview over klaar-met-leven die wij in dit nummer van H&W publiceren (p. 552 en p. 556) met aanzienlijk minder vooroordelen tegemoet treedt dan deze Amerikaanse commentaarschrijver. Rurup et al. beschrijven voor het eerst in Nederland ervaringen van huisartsen met expliciete vragen om euthanasie bij ouderen die 'klaar-met-leven' zijn. Per jaar zouden er volgens hun berekeningen 400 mensen een dergelijke vraag bij hun huisarts neerleggen. Als commentaar daarop publiceren we een interview met drie deskundigen op dit gebied: Flip Sutorius, Inez de Beaufort en Gerrit van der Wal. Zo'n interview is een experiment, we deden dat nooit eerder en horen dus graag of u daar als lezers iets aan heeft. (JZ)

1 Jansen-van der Weide MC, et al. *Granted, undecided, withdrawn and refused requests for euthanasia and physician-assisted suicide*. *Arch Inter Med* 2005;165:1698-1704.

2 Wolf SM. *Assessing physician compliance with the rules for euthanasia and assisted suicide*. *Arch Inter Med* 2005;165:1677-8.

Rubrieken in dit nummer

LINH-cijfers	541
Ingezonden	584
Cochrane-reviews	585
Boeken	587
Antwoorden kennistoets	588